

Lo Mestretitas

SEMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

Preus de subscripció: Barcelona, semestre 2 pesetas. | Provincias, semestre 2'50 pesetas. Número 5 cénts.
» un any 3 » | » un any 4'00 »

Redacció y Administració: carrer de las Molas, núm. 24, entressol, 1.ª; Barcelona.

CATALUNYA Y 'LS CARLINS

A mos estimats consocis de la «Joventut Católica de Barcelona»

(CONTINUACIÓ)

X

Y no 'ns vinguin ab lo lloch comú y ja gastat de que 'l regionalisme, carlí del any 23, ni 'l del any 33 eran concrets, clars, precisats; ja perque era aixó innecessari, tenint com teníen tots els catalans mol viu el recort de lo que eran els malanomenats fueros; ja perque es lley històrica que las doctrinas, vagas y indefinidas primèr, estigan com rodejadas de misteri, anantse concretant de dia en dia; ja, finalment, perque sent'els carlins el únichs defensors de tals ideas, no teníen necessitat de discutir y en la discussió explicarlas precisament.

Al sortir á llum el vell campió del catalanisme, *La Renaixensa*, no solsament no defensava Corts catalanas, sino que ni d'autonomia administrativa casi be s'ocupava; tant elástich é incoloro era el seu regionalisme, que *La Publicidad* y *El País* d'avuy son més radicals, centralistas com son; que *La Renaixensa* d'alashoras. Y notin que, mentres aquest diari feya aixó, Don Carlos havia ja promés als quatre vents restablir lo abolit per Felip V, es dir, las Corts Catalanas. Ab tot y aixó, nos guardarem d'acusar de centralista á *La Renaixensa*, per no defensar alashoras Corts Catalanas; y per lo mateix veurém qu'és tonto criticar al partit carlí, perque no més fa 30 anys que ha precisat son regionalisme. Tots els partits, inclús el catalanista, hagueren fet lo mateix...

Ara mateix, fa solsament 7 anys, al celebrarse la Assamblea de Manresa, tots els catalanistas anomenavan *Patria* y *Nació* á Espanya, cosa que avuy, entre ells, es una heretjia. Solsament un anomenava *Patria* á Catalunya y *Estat* á Espanya: el calumniat y aixirit Prat de la Ribera, que es el que ha introduhit entre 'ls catalanistas la idea de la *nacionalitat* catalana.

Es que, si be es veritat que 'ls partits lliberals may serán regionalistas, per xocar ab sas arraigadas opinions, també ho es que las ideas y aspiracions d'una agrupació se van concretant ab el temps, aprofitant circumstancias propicias. Per xó no més fa 30 anys que havem precisat els carlins nostre regionalisme; per xó no més fa 6 anys que han precisat el seu els catalanistas...

XI

Pro deixemnos d'histories y antecedents y concretantnos al estat actual dels partits, á lo que avuy prometen; mirém si hi ha cap més partit que 'l partit nostre que puga satisfer las aspiracions regionalistas de Catalunya.

Comensém pels dinástichs, entre 'ls quals el partit d'en Sagasta y las fraccions Romero, Tetuán y Gamazo comensan per dirnos que s'oposan fins á la concessió del Concert económic, y aixó que, tal com l'entenen ells, no es concessió regionalista ni molt menos, sino un mero arrendo de contribucions, baix la tutela ominosa del Estat Central. Quedan el partit conservador-silvelista y la fracció polaviejista, que d'un modo ó altre han declarat simpatizar ab las ideas descentralisadoras.

Respecte al partit silvelista es casi be inútil m'hi entretengui, després de lo que catalanistas y fabricants han pogut palpar aquests dias. El projecte de descentralisació presentat a las Corts pel home de la daga, ni es descentralisació ni cosa que s'hi assembli. Y com que 'ls catalanistas, per medi dels seus periódichs, y el Foment, l'Ateneu, etc., de Barcelona, per medi d'una carta al governador, varen manifestar no estar conformes ab aquell infelís projecte de suposada descentralisació, no hem de cansarnos contradintlo.

Si, donchs, ni als incoloros del Foment ha satisfet, ¿podrá agradar als catalanistas? Es més, ¿podrán, ni uns ni altres, considerarlo com un pas (petit, pro pas al cap y al fi) cap á la descentralisació? Si algún ignoscent creyés aixó, li demostrariám que aquest infelís projecte es més despóticamente centralista que las lleys que derroga, per més que per la forma externa vulga semblarse á concessió descentralisadora. ¿Qué tal será quan en Durán y Bas, que may ha sigut regionalista, lo trová contraproduhent?

Y quan aquest ministre proposá y maná estudiar las Constitucions privativas de las Regions y els fueros de las Comarcas, fent creure a alguns catalanistas que la regeneració comensava, quants crits no s'alsaren del mateix camp silvelista, á pesar de tractarse d'una cosa tan mínima y sense importancia? Y las comissions van, en efecte, estudiant nostres lleyes, y fora en Durán del ministeri, y encara qu'en Durán hi fos, no passará tot aixó de ser un Real Decret pera pescar tontos en época d'efervescencia, ó, tot lo més, una mostra ferosa de consideració als monuments legals del passat, consideració purament platónica, jamay práctica y efectiva.

Finalment, quan en los temps aquests en que Catalunya en pés está cridant y amenantant pera obtindre descentralisació; en que no n'hi ha un sol que 's posi al costat del Govern; en que han sonat tiros y pedradas y verificat manifestacions imponents; en que Comers, Industria, Ciencia y Trevall, tots units, están amenantant derrocar un Govern y volcar un Trono; quan en los temps aquests en que 'l Govern y la dinastia podrián atreueres las simpatias de tots, no ho han fet, preferint exposar sa vida á la més mínima concessió autonomista, prengentem nosaltres si es fácil, si es possible esperar per aquest cantó el *manná* que desitjém.

XII

Y arrivém á 'n en Polavieja. El cual, fa un any, doná un Manifest en cinch articles declarantse regionalista. Y si alashoras varem triturar aquest pseudo-regionalisme, ¿no ho farem avuy en que tenim en nostre favor la experiencia que ha confirmat els nostres prejudicis?

En primer lloch, era molt extrany que un general ignorant (que en Polavieja ho es molt,

á pesar de ser un bon soldat) se fiqués á regenerador. Y molt més que, havent jurat més de deu cops, com á soldat y senador, la Constitució del 76, la més centralista de totes, no se li hagués ocorregut may el criticarla y fer solemne protesta, de fe regionalista. Era que 'l Trono, després de las traicions y ventas de Cuba y Filipinas, perillava, apuntalat solsament pels partits gastats, responsables d'aquellas ventas y d'aquellas traicions. Y al necessitar un nou puntal, inspirá al *general cristiano* sas ideas regeneradoras. Tirá aquest l'am regionalista y pescá, vaja si pescá, sobre tot á Barcelona. Y el Trono s'apuntalá de nou, y una vegada ferm doná una cossa colossal á 'n en Polavieja y als seus *borregos*. Era el lladre que, després d'haver pujat, llenca l'escala...

En segon lloch, en 4 articles del Manifest polaviejista 's prometia una mera descentralisació administrativa, insípida com ella sola, y en el darrer manifestava son respecte «á las instituciones jurídicas de cada región». Y á pesar de no ser aixó cap cosa del altre mon, perque ni 's prometia solemnement reconeixer una Constitució catalana, ni molt menós se reconeixia á Catalunya son dret á reformar en el pervirre sas lleys fonamentals, ni 's parlava de la llengua catalana, ni de la divisió en provincias, etc., etc., á pesar, dich, de ser aquella promesa tant raquítica, afegia en Polavieja que «en la actual situació de España considero imposible implantar algunas de las reformas que indico».

Y en efecte, pujá al poder en Polavieja, y com que ho considerava impossible, no las implantá; y mentres se divertía jugant á soldats y á la dictadura en recepcions tontas y giravoltant entre orgias y compassos, no s'en recordá més de son Manifest y fins se declará contrari del Concert económic. Las farsas dinásticas no 's podían veure més clares. Y si, com diuen uns, en Polavieja no pogué implantar lo que volía, no 'ns serveix dintre d'aquesta dinastia, y si, com diuen d'altres, no volgué ferho, la enganyifa queda clara y patentissima.

XIII

Y ara suposém un impossible. Suposém que, obligats per las circumstancias, crida el Trono lliberal á un partit y aquest (Sagasta, ó Polavieja, ó Noy de Tona) se veu precisat á concedir el Concert económic, y la llengua nostra, y la Diputació única y hasta Corts Catalanas. ¿Que aixó es un absurd? Ja he dit que anava á suposar un impossible. Es necessari pera tancar totes las portas.

Suposém aixó y preguntém: ¿podría Catalunya estar contenta de tal autonomia?

1.er Aquest partit, per lo mateix que fora dinástich y lliberal, defensaria la *lley de majorías*, el *sufragi universal individual*, la soberanía *omnipotent* de las Corts. ¿Qui 'ns assegurá, donchs, que una majoría lligítima ó no lligítima, no tiraria per fi nostra autonomia per portas? Tothom sab lo que son, dintre del parlamentarisme, las eleccions; lo fácil de congregar una aplastant majoría de diputats, hasta sense cap coacció material; la facilitat de conseguir al Parlament una majoría absoluta. Si, donchs, el partit es lliberal; si, per lo tant, el Parlament es omnipotent, será facilíssim a un govern derrocar, si li convé (y li convindria) la autonomia regional.

Y dich li convindria, perque ab autonomia no hi han desfalchs, ni robos, ni fondos secrets; ab autonomia no hi han llistas civils al banch de Londres ni grans creus ab 30.000 pessetas; ab autonomia no hi han retribucions ocultas ni empleos per la parentela; y sent aixó, no hi ha lliberal que sufreixi cap mena d'autonomia. En Mataix, el secretari incorrupte del incorrupte Polavieja, fuetejá al Govern sobres lo de Catalunya. Caigué sobre d'ell una nomina de 30.000 pessetas, per intercessió d'en Dato, y l'incorrupte ha callat. Es que deu recordar que per parlar s'ha d'obrir la boca y obrint la boca li caigué 'l tros de carn al gos de la falla...

2.on Aquest partit sería parlamentari. Y deixant apart que la Cambra de Comers, el Foment de Barcelona y la Assamblea de Manresa declararen antitétichs el parlamentarisme y nostra regeneració, fem constar que *parlamentari* vol dir que tot es *discutible*, tot *concedit*, tot *derrocable*, tot fill d'una majoría de vots. Y si el regionalisme no es *algo* natural y indestructible, com dihem els carlins; si la autonomia es filla d'una votació, una votació contraria podria, ab el mateix dret, abolirla, sense que, *racionalment*, poguessim objectar res els catalans: «Jo vos l'havía *concedit* (podria dir el Parlament), jo vos la prenh. Y si consideravau recte lo que vos doná una majoría, recte deveu considerar lo que us pren una altre majoría». No importa que sembli aixó un absurd. Hi han absurts molt lògichs y la lògica, á la fi, sempre s'imposa.

XIV

No pensém, donchs, en Alfonsos ni Cristinas. Els partits dinástichs no 'ns serveixen á Catalunya, ni per sa historia passada, ni per son programa actual, ni per tots los regionalismes que poguessin donarnos basats en las farsas parlamentarias. Y com que es absoluta impossible que surgeixi, dintre del camp dinástich, un partit apte per governar, antiparlamentari, antiliberal, antifrancesat, resulta que 'l trono es per Catalunya una sombra de las que matan.

Y no surgirá aquest partit antiparlamentari-dinástich per molts motius:

1.er Perque antiliberal, antiparlamentari, en la práctica vol dir católich; tant, que 'l mateix Pi es rabiosament partidari del individualisme francés. Y els católichs no formarán may sota la bandera alfonsina. Será aixó anteposar á la Patria las ideas relligiosas y hasta potser dinásticas; será tot lo que vulguéu, pro *es*. Y devant dels fets no hi ha que discutir.

(Seguirá).

3.er Certamen

El 30 del passat acabá 'l plasso pera la admissió de treballs, que acabarem de publicar entre aquest número y el següent. Molts més n'hem rebut que no hem pogut publicar, per no ser molts d'ells versos, sinó ratllas curtas. Si algún autor, tenint bé la forma métrica, no ha vist publicar son treball, pot enviarnoslo de nou, ans del dia 5, puig s'haurá extraviat á Correus.

LO MESTRE TITAS del 17 portará el fallo del Jurat calificador y la llista dels individus que formarán el Jurat pel Certamen del 10 de Mars.

Noticias

Aumentan las divisiones en el camp catalanista. S'ha anunciat una nova escisió entre 'ls que seguian avuy á *La Renaixensa*, ab motiu de lo qual s'assegura que's disoldrá la "Unió Catalanista" per ser més nombrosos tots els grups que se li han anat sortint que ella mateixa. En parlarem.

— Está contruintse una Creu gegantiva, per col·locarla al turó més alt de *Sierra Nevada* (Granada). Als brassos de la creu hi haurán dos focos eléctrics potentíssims, quals raigs, traspasant el Mediterrani, arribarán al Atlas, del Africa. El 16 de Juliol quedará instalada la gran *Creu de la Veleta*.

— Als pressuposts del ministeri de Marina hi ha una cantitat de 6.000 pesetas per la alimentació de 2 caballs, que, per lo vist gastan 17 pesetas diarias

per menjá. Oy quina gana? Al menos se manjesin un día al ministre de Marina.

— S'ha celebrat á Roma una reunió secreta de cardenals, presidits per Lleó XIII. Se diu si es á conseqüència de la conducta de moltíssims espanyols, que no están conformes ab la política extranya de la Curia Romana.

— La Junta del Centro carlí de Madrid ha quedat constituída per D. Enrich Ortiz de Zárate enginyer y ex-diputat, *president*; Sr. General D. Leonci de Granda y Sr. General Baró de Montesquien, *vis-presidents*; Comte del Pinar, *secretari*; *vocals*, D. Bartomeu Feliú, catèdratic de la Central, Sr. Comte de Sol, Arturo de Redondo y Srs. Argamorrilla, Medieta y Martí. *Bibliotecari*, Sacristán, periodista. En dit centre se celebren tots los días *conferencias militars*. ¿Per qué no 's fa á Barcelona?

— Al Sud-América han quedat ja constituídas una Junta Central, 10 juntas nacionals, mes de 25 de regionals y una infinitat de provincia y locals. El delegat general es l'actiu periodista catalá Francisco de P. Oller, autor de varias obras; dirigint *El Legitimista español*, de Buenos Aires, un altre catalá, l'il·lustrat fill de Vich, D. Lluís de Mas, qual pare morí ab els galons de coronel y la presidencia del Centre carlí de Vich.

— Els diaris y senmanaris literaris han posat aquestos días el *Cartell-convocatoria* pels Jochs Florals de 1900. A més dels tres premis ordinaris, n'hi ha varis d'extraordinaris, oferts pel episcopat catalá. A la nostra redacció tenim el *Cartell* pels amichs que desitjin veure'l.

— Hem tingut el gust de saludar en aquesta redacció al il·lustrat advocat y escriptor D. Benedicto Mollá, que, procedent d'Alicant, ha fixat sa residència á Barcelona.

ACLARACIONES

(Aproposit de la «Pastoral» del insigne catalá l'Excm. y lism. Dr. Don Joseph Morgades y Gili, Bisbe de Barcelona)

Deya *El Correo Español* del 22 de Jané: "Quéjase en la Pastoral el señor Morgades de que se gobierne en castellano... El Prelado sabe bien que el verdadero regionalismo catalán no implica el odio á ninguna región española; todas igualmente víctimas de la tiranía centralista, empezando por la infeliz Castilla... Los catalanes, al defender los fueros y libertades de Cataluña, coadyuvan á la defensa de las demás libertades y fueros regionales... Lo de *governar en castellano*, en labios del Dr. Morgades, no puede tener otra significación que la de *governar en liberal*, ó *governar en alfonsino*, porque no son castellanos, sino liberales y alfonsinos los que gobiernan..."

Y afegia el diari carlí, el día 26: "Dudamos mucho que el Prelado haya empleado la palabra *castellanos*; ó, si lo ha hecho, ha debido ser en el sentido de alfonsinos ó liberales, pues esos, y no los castellanos, son los malos."

Com que 'l senyor Bisbe empleá de veritat la paraula *castellanos*, y per altre part *La Veu de Catalunya*, ab supina ignorancia de lo del nostre partit, anomena *Criteri carlí*, es á dir, del partit carlí, las susditas manifestacions, quan no tenen altre valor que 'l que puga donarli la autoritat del periodista, convé fer algúns observacions pera aclarar els *sueltos* copiats.

Y avants de tot, está clar que al parlar *El Correo Español* de las *libertades y fueros* de Catalunya, ho fa en el sentit de *Constitucions y Lleys* catalanas, no en el sentit de concessions ó franquicias gratuitas. Sap *El Correo Español* (y altres voltas ho ha declarat ell mateix) que 'l regionalisme catalá no *demana* sino que *exigeix* y no *exigeix* *concessions* gratuïtas sino *Constitucions* y reconeixements de *drets*, constitucions y drets inalienables, com á persona jurídica que es y perfecta entitat social. Catalunya no te *Fueros*, ni *Libertades*, Catalunya te *Constitucions* privativas y *Codechs* venerables, mes antichs, mes gloriosos y mes admirats que 'ls *Codechs* de Castella, si es que may hi ha hagut á Castella *Codech* únich y legal, que es cosa *sub judice* encare.

Está clar que á aquestas *Constitucions* se las pot malanomenar *fueros*, com s'anomenava *Forum Judicum* el *Codech* dels visigoths; pro, posats á anomenar las cosas pel seu nom, val mes no usar denominacions ambiguas y de doble sentit, que es el gran sistema de balanci dels lliberals.

Y passant al assumpto principal, recordarem al il·lustrat *Eneas* que, á la *Etat-Mitja*, tant las nacions castellanas y lleonesas, com las nacions aragonesas y castellanas eran esencialment regionalistas, pro ab regionalisme tant esencialment distint que res casi be te que veurer l'un ab l'altre. El regionalisme castellá era purament económic, administratiu, descentralisador; el regionalisme catalá era essencialment polítich, gubernatiu, jurídic, autònomista. A Castella, municipis, comarcas y Regions eran autònomas en la administració, pro no passavan d'aquí; á Catalunya la Regió era autònoma en la administració com á Castella, pro, á mes, en el govern, en lo polítich, en lo legislatiu.

Comensa á formarse la Monarquia castellana á las montanyas d'Asturias, s'aixampla pel Nort de Lleó, s'extén per Galicia y Portugal y conquista á la fi las Castellas y Andalucia. Y á pesar de constar aquesta Monarquia de pobles tant distints y separats com l'asthur, l'andalús, el lleonés, l'extremeny, el galaich, el portugués y el castellá, se reuneixen aquets pobles en *Corts únicas*, tractan *en comú* tots els assumptos polítichs, estatuheixen un *dret únich* y *comú*, y donan als pobles conquistats el *Codech* polítich y las *Lleys* generals del poble conquistador.

A la Monarquia aragonesa, no. Aragó celebra sas *Corts*; Catalunya las sevas. A Aragó hi ha una llengua; á Catalunya una altre. Aragó te son *Codech* privatiu; Catalunya el seu. Y al conquistar á Valencia y Mallorca y el Roselló y la Provenza y Nápoli y Atenas, no 'ls imposan pas, com els castellans, lo dels conquistadors; els donan als vensuts *Constitucions* propias y la mes radical autonomia. Catalunya y Aragó, dintre de la Confederació catalana-aragonesa, eran tant independents, com Espanya y Alemanyia durant el regnat del Rey-Emperador Carlos I. Sols el Rey unia á las nacions aragonesa y catalana y ningú mes que 'l Rey; tant, que cada una tenia ministeri propi, y, al morir el Monarca, cad'una nomenava Regent distint.

Aixó demostra la diferencia entre 'l regionalisme castellá y el catalá: Aquet es un autonomisme *polítich* radical; aquell es una aigualida descentralisació administrativa, poguent afirmar-se que á Castella ha regnat sempre el centralisme *polítich* y l'unitarisme legislatiu y gubernatiu.

Sentat aixó, que es innegable, recordém una mica d'Historia.

Mort en Martí, *l'Huná*, darrer comte de Barcelona per descendencia directe, pujá al Trono catalá-aragonés, mitjansant el *Compromís de Casp*, en Ferrán, *el d'Antequera*, de la Real Casa de Castella. Al Rey castellá seguien una récuca de polítichs castellans y aduladors que inundaren Catalunya, no perdent ocasió de retallar la autonomia política dels catalans. Passaren anys y la Reyna Católica, que usurpá el Trono á *la Beltraneja*, intentá abolir la *Constitució Catalana*, per no voler las *Corts* jurar á sa filla Joana, puig els catalans no admetian donas al Trono. Felip II ja no reuní *Corts* exclusivas catalanas, sino catalanas-aragonesas. Felip III ja no reuní cap mena de *Corts*, á pesar de manar la constitució de Catalunya que devian convocarne cada any. Felip IV provocá ab sos desafueros la guerra dels Segadors. Carlos II no reuní *Corts* tampoch. Finalment, Felip V aboli solemnement la *Constitució Catalana* (1713) importantsos la de Castella.

¿No es veritat que aquets Reys no eran lliberals ni alfonsins? Y no es veritat que ells ja descarregaren colps terribles sobre l'arbe secular del autonomisme catalá? Rahó te. *El Correo Español* al dirnos odiém als lliberals y alfonsins com á centralisadors y butxins de Catalunya. Pro si podem dir que tot lliberal y alfonsi es centralista, no podem dir, si la passió no 'ns cega, que tot centralista ha sigut alfonsi ó lliberal. A cadascú lo seu y fem justicia á tothom aixi 's tracti del diable; els primers colps contra la *Autonomia Catalana* no procedí pas dels lliberals; procedí dels Reys catòlics y dels ministres castellans que, ab lleys castellanas y desde Castella, intentavan governar la Catalunya. Negar aixó es negar tota la Historia.

De tot lo qual resulta que 'l Regim polítich de Castella es centralista; que la decadencia catalana se deu al Regim centralista castellá aplicat á Catalunya per polítichs desequilibrats; y finalment que, no influint el mes y el menos en la essencia de las cosas, el centralisme dels lliberals y alfonsins d'avuy es el centralisme mateix de la Castella mitj-aval, imposat desde fa tres sigles á Catalunya.

Tenia, donchs, rahó el Dr. Morgades al protestar de la influencia *castellana*. Es aquesta la paraula propia, á no ser que haguém de creurer que Ferrán y els Felips foren alfonsins ó lliberals.

Y no significa aixó cap odi contra 'ls pobres y explotats germans de Castella. La industriosa y rica Catalunya no te mes que 's sentiments de compassió envers aquella pobre nació central de la Iberia, rodejada d'estepas y atapahida d'hermots. Pro l'estimar als castellans no *quita* que Castella sia, políticament, d'esperit centralista y Catalunya d'esperit autònomista; no *quita* sobre tot que 'ls governs alfonsins y lliberals se valguin, pera oprimir á Catalunya, del Regim centralista, es á dir, del castellá.

Cada poble te son caracter y son esperit. Els andalusos anirfan perduts ab una radical autonomia, donat son caracter lleuger, gandul, superficial y musulmá. Els catalans ab aquesta autonomia que no convé als d'Andalusia, nos posarem al cap dels grans pobles d'Europa. Y aixis com, si s'apliqués la autonomia á Andalusia, podrián dí els d'allá que 'ls está perdent el ser governats á *la catalana*, sens que Catalunya pogués ofendre's d'aixó; aixis, al veurer aplicat á Catalunya el centralisme polítich castellá, dihem els catalans que 'ns está perdent el governarnos á *la castellana*, sens que aixó impliqui res contra Castella, sino contra els polítichs caplleugers que aplican á una rassa práctica y activa un sistema de govern propi d'una altre rassa deixada y somnadora, com si per totas las plantas fossin bons tots els terrenos.

Cada poble te son regim; y al rebutjar el regim centralista, que á Espanya es el castellá, doném als nostres germans de mes enllá del Ebre una abraçada de germanó y de carinyo, puig estém convenuts de que no es seva la culpa de que Catalunya camini entre cadenas. Els polítichs centralistas no son el poble castellá; serán, tot lo mes, la escuma que aquell poble escup, com escup la mar á la platja la porqueria. — VALCARLOS.

Ab aquet número repartim als suscriptors números atrassats, pera que 's dignin enviarlos á carlins amichs, sobre tot dels pobles hont no entrá encare LO MESTRE TITAS. Esperém ho farán.

Lo Cap d'un Lliure-pensador

SONET

Cabessa d'alls que duya, ja petita,
prestuberancies cerebrals, de mona,
prengué les dimensions dins breu estona
de respectable y colossal marmita;
los burots la pledejan per garita,
per banyera's de Caldes y Argentona,
y si'l marroch fanátich se'n adona
honors li fa estrambótichs de mesquita.
¡Oh excéls, monumetal cap de barana,
bolet eixit als fossos del abisme!
¡Oh carbassa estupenda y sobirana,
fruyt natural de tot lliberalisme!
Jo saludo postrat en nom de Europa
al sucursal d'un magatzém d'estopa.

CLARET.

UN SENYOR DE PEGA

Lema. Es un de tants...

Certament donan motius de sobras per ser ridiculissats, entre altres, tots aquells que, no per altre motiu que per la pura vanitat van vestits com un diputat a corts.

Reparin aquell senyoret qu'ara está atravesant la cantonada d'aquell carrer. Dú botinas enxaroladas, uns pantalons que semblan dos sachos arrossers, sostinguts per un vermell y ample cinturón que per res sembla tant á proposit com per cinglar á un matxo. Porta una casaca que li arriba fins als genolls, coll y punys de camisa postissos, última novetat, y un tarrot que li puja tres pams sobre 'l cap y que 'l porta algun tant cap al radera pera que se li vegi millor lo *tupé* que 'l porta dret com una cresta de gall. Porta las unglas de sas mans mes llargas que las de cap esparver, un bigoti rexinxolat y... algun tant socarrat á causa d'aprofitar tant las puntas de cigarros de calé.

Una de sas mans la té continuament ocupada en refilarse lo seu benemerit bigoti, ensemps que ab lo bastó que porta á l'altra má, va portant lo compas del pas comich que va seguint.

¿Qui crehuen qu'es aqueix tipo? ¿pensen tal volta qu'es algun millonari? ¿algun marqués? ¿un magnat? Res d'aixo: Es un vanitós, es un pinxet, es un gomós; es D. Ré, qu'apesar de tenir la butxaca vuyda y la panxa prima no 's dona á menos de presentarse ab tal exterior.

Si no 's volen convence d'aixó anemlo á seguir una estona. Ara entra á un *café*. Entremhi també nossal tres y fixemnos en totas y cada una de sas accions. Arriba alli, 's treu lo tarot y saludá ab un sens fi d'inclinacions y cops de cap, en senyal de reverencia als seus companys qu'allí troba, quins, carregats de caborias per l'istil, li tornan lo saludo d'una manera semblant:

Oferexeni una cadira al costat d'una taula qu'enrotllavan y nostre bon home, després d'haver fet algun cumpliment, per fi 's asenta posantse entre camas lo seu capritxós bastó.

Treu de sa ampla casaca un puro de ral, l'únich que tenia, convidá ab ell á tots y quiscun dels circumstants y, no haventli acceptat, D. Ré 's posa 'l puro á la boca, l'encen, y, després d'haver donat tres ó quatre pipadas, l'apaga, sacudeix un poch la cendra y de nou lo torna á ficar á la fonda butxaca de la seva jupa, pensant interiorment que aixis encara 'n tindria per quan se li presentés una nova ocasió de pintarla.

—¿Pro, senyors, no senten pudó de socarrim? Algú deu cremarse. De la levita de D. Ré sembla qu'hi surt fum.—Ca, home, ca; es que tan sols li deu semblar.—Pro, reparin senyors, ¿no surt de la levita de D. Ré tot aqueix fum que 's veu?—Si, si, sens dupte que se li crema.

Efectivament, la jupa de D. Re s'estava cremant (¡malaguanyada!) á causa d'aquell puro que poch avants s'havia ficat á la butxaca sens estar del tot apagat. Y D. Re, després d'haver dissimulat molt alló de lo qual n'estava molt cert, puig que 'l foch ja arribava á la sua pell, per fi no podent resistir més, avergonyit se treu la casaca y... ¿com quedá? En cos de camisa, pero ab una camisa que tenia més forats

que una trema de pescar y qu'era més negra que 'ls draps que usan las cuyneras pera fregar paellas.

¡Mirin 'ls pinxos qui son avuy día! Son com D. Ré, si fa ó no fa.

ANTONET DE CAL MARRETE.

Mollerusa, Janer del any últim del sigle XIX.

Tercer Certamen de LO MESTRE TITAS

(Continuació)

Per agafá als lliberals
(¡quina colla d'animals!)
de tots nostres mals culpables,
y 'l seu merescut doná 'ls,
¿quins tormentos son aplicables?

TREVALLS REMESOS

XXXI

Per agafar la canalla
ja ho tenim ben á-la-vora.
Quan Don Carlos dongui l'hora,
hi haurá la gran batalla;
es segú, no farà falla,
que aixecant nostra bandera
á la malehida fera
lo cap havem d'aixafá.
Lo triomf se 'ns donará
si lluytem ab fe sincera.

XXXII

Primerament tots mereixen
las penas dels condempnats,
á l'infern ser arrastrats
sufrint lo que allá sufreixen.
Y si encare no 's rendeixen
ab uns tormentos tan penats
agafemlos y lligats
¿cap ahont los manarém?
á Don Carlos y veurém
si ell els vol tots fusellats.

XXXIII

Me pregunta un amich meu
quina pena imposaria
als lliberals d'avuy día
que 's burlan en alta veu
del Dogma, dels Sants y Deu.
Sent lo crim envers l'Etern
y ja qu'estém en hivern,
jo 'ls daria 'l passaport
condempnantlos tots á mort
y per brassar... un infern.

XXXIV

Se 'ls arrencará 'ls cabells
fins que quedin ben pelats;
y una volta *desplumats*
se 'ls ficará en uns cubells
mitj plens de ferros vermells.
Ja allá, ab calma calculada,
al mitj la closca pelada
se 'ls tirarà per torment,
un rajet d'oli bullent
y jadeu la lliberalada!

XXXV

Jo, lector del MESTRE TITAS,
governador en potencia,
als que están baix ma obediencia
ordeno y mando: las fitas,
(que casi son infinitas)
els espanyols contarán,
y un cop contat las haurán
poden en cada una d'ellas,
penjarhi á dotze trapellas
ó tretze, si prou no n'hi han.

XXXVI

Jo no soch pas pastidari
d'atormentá 'ls lliberals;
puig si be son criminals
en grau extraordinari
podrían fugi, y tornarhi
mentres la festa durés.
Res d'aixó. Quan els tingues
lligats á mos peus ben fort,
cinquanta balas al cort,
enterrarlos y res més.

XXXVII

Per castigá als lliberals
preguntéu: ¿qué s'ha de fer?
Molt senzill; crido á un obrer
d'aquells que 'ls vils criminals
d'en Marzo y Portas, en fals
van fe 'ls declará á Montjuich.

¡Ja tich l'obrer? Donchs li dich:
Fes á tots els alfonsins
lo que á tu 't van fer allá dins...
De tot lo demés m'en rich.

XXXVIII

Als lliberals assessins
robadors de vidas y honras
(que 's mantenen de deshonras)
tractarém ab modals fins?
Vingan prompte mil butxins
ab destrals ben esmoladas,
ab las roscas ben untadas,
ab las cordas ben senceras,
y acabin ab tantas feras
que 'ns rodeijan á remadas.

XXXIX

Ni 'ls tormentos més inhumans
ni 'ls martiris més salvatjes,
son prou per borrar ultratjes
tant ruins y denigrants,
als culpables ó causants
de las patrias desventuras,
guarnimlos ab ferraduras,
grossa sarria y bon morral,
y tirantlos del ronsal
gosarán *tendres doluras*.

XL

L'escarment fora sencer,
si 'ls *grossos* del pal penjavan
mentre als *petits* s'amarravan
ab forsuts grillons d'acer.
Es lo castich més certer
que tot lliberal tindria,
puig sa fera traïdoria
envers la patria estimada
may será prou castigada
per més dur que 'l castich s'ía.

XLI

No gastém contemplacions
pe 'ls qu'han causat la ruina
de la invicte y gran regina
mestressa un jorn de dos mons.
Emplasseim cinch cents canons;
cinch mil ametralladoras
funcionin tres ó quatre horas
al alcans de *certs palaus*
y després... gosarém paus
y solucions salvadoras...

XLII

Com que son uns animals
que tot lo qu'es util *ratan*
y ho trinchan y desbaratan,
comensarém per lligals.
Els donarém forsa aulfals
y si quiscun d'ells rondina
li farem tastar tonyina
d'aquella que cou bon xich.
¡Com apretaré! ¡Jo 't flich!
¡Quins brams farán! ¡Recristina!

(Seguirá.)

OBSEQUI A NOSTRES LLEGIDORS

IVERDADERS REGALOSI

LO MESTRE TITAS ofereix, fins á 30 del corrent y al preu de **4 pessetas**, la magnífica y voluminosa obra del insigne militar carlista don Antoni Brea *La Campaña del Norte*, que editá la «Biblioteca Popular Carlista» al preu de **6 pessetas** exemplar. — Als que se 'ls haigi de remetre per correu, dehuen enviar, á mes del import, 25 céntims pel certificat.

OTROSÍ. — Als suscriptors de LO MESTRE TITAS mediant l'import de

¡10 pessetas!

se 'ls hi entregará lo següent:

- 1 exemplar de *La Campaña del Norte* del 73 al 76.
- 1 id. de la *Táctica de Infantería*.
- 1 id. de *Catalunya Autònoma*.
- 1 id. del *Almanach de Lo Mestre Titas* pera 1900.
- 1 id. de *La España Judía*.
- 1 id. de *Los Consejos del Cardenal Sancho, ó apologia católica del carlismo*, del P. Corbató.

100 sellos de Don Carlos, els millors que han sortit fins avuy.
Una oleografia de Don Carlos, á 16 tintas, de 79 per 55 centímetros.

Los que ho vulgan per correu, han d'enviar ademés del import, 1'25 pta. per certificats y franquetx.

ECLIPSES

Aquest es el títol y així parla un periódich de Madrid, en un article que respira gracia y sal.

Diu així:

«Los habrá muy notables durante el año 1900.

He aquí os principales:

Se eclipsará la policía, formada por lo más escogido y más listo de la sociedad, cuando haya alguna riña, algún robo, algún atraco, etc., etc. Cuando se quiera que salga alguna pareja habrá que ir á buscarla en las tabernas ó casas de prostitución, si las hubiere en el barrio.

Se eclipsará la autoridad en las casas de juego que paguen un buen momio para los asilos ó para quien fuere.

Se eclipsará el poco dinero que quede al país contribuyente detrás de la nube de recaudadores, formada por los presupuestos de Villaverde.

Se eclipsará el espíritu evangélico de los curas que quieran ser canónigos de mogollón, de los canónigos que quieran ser obispos, de los obispos que quieran ser arzobispos y de los arzobispos que se pirren por ser cardenales. Este eclipse se verificará detrás de una nube de incienso á las instituciones y de consejos al clero y bastante humo de cartas de Roma.

Se eclipsará la justicia cuando tenga que hacerse á los enemigos de los caciques.

***

Se eclipsarían las colonias si volviéramos á recobrarlas. Así como ahora se encuentran en poder de los yanquis, entonces, como antes, se encontrarían en los bolsillos de los altos empleados.

No podrá eclipsarse el talento de Silvela, porque esto supondría que alguna vez lo ha tenido.

No se eclipsará tampoco la libertad, porque siempre ha estado bien tapada con el despotismo de los partidos turnantes. En esta Sierra Morena política hay un Despujols en cada encrucijada y un bando á lo Murat en cada esquina.

No se eclipsará la buena fe en la prensa, por lo mismo.

No se eclipsará la Representación nacional, por idem, id.

No se eclipsará la consecuencia de Romero Robledo.

No se eclipsará el patriotismo de los gobernantes, especialmente de Moret.

No sé si se eclipsará el verdugo, pero éste convendría que estuviera muy visible, á lo menos durante una buena temporada.»

¿Eh? ¿Qué m'en diuen d'aixó?

Escrit per un madrileny, no te preu.

Táctica de Infantería

Denunciada fa tres mesos, s'ha tornat á posar á la venda, ab permís del Jutjat, qui no ha trovat cap delictu en la esmentada obra.

S'ha lluhit el governador, que es el qui la feu denunciar, sens dupte per guanyar mérits.

Se ven á 60 céntims exemplar. Als corresponsals el 20 per 100. Molas, 24, entressol, 1.ª; Barcelona. *Franch de ports.*

AIGUA AB BOLADO

Los enemichs de l'anima sos tres: mon, dimoni y carn.

Los del partit carlí, també: Sagasta, Silvela y 'ls burros que 'ls apoyan.

La ruina d'Espanya 's deu al lliberalisme.

Sols la pot salvar, donchs, son antífessis.

Es així que 'l antífessis del lliberalisme es lo carlisme.

Luego sols nosaltres podém salvar á Espanya.

Lo lliberalisme mes net, es la tirania mes bruta.

Article fonamental de la tassis lliberal espanyola: «Si no hi hagués burros no aniriam á caball.»

Lo lladre fá mes mal vestintse de Guardia Civil: l'hipócrita vestintse d'home de bé: lo lliberal vestintse de católich.

Per'xo hi ha católichs tan detestables.

Mes mal fa un *mestis* (católich lliberal) que deu ateos (masons); mes ánimas ha perdut *La Unión Católica* que *El Motin*.

Ho probaré á tot aquell que ho dupti.

Tots los programas regeneradors, son copias ridículas del programa carlí.

Axó sol proba sa excelsa bondat

En Monescillo pensaba ab lo cap.

En Claret ab lo cor.

En Sancha ab lo ventre.

Y en Rampolla ab los peus.

Cada hu es fill de sas obras.

Las grans ideas, son fillas dels grans dejunis.

Los qu'estan farts, sempre disbaratan.

Y qui sigui *sancho* que prengui candela.

Trobo tanta diferencia de Sant Tomás á en Rampolla, com hi ha en altre ordre d'ideas d'en Krügger á Sagasta.

Lo lliberalisme se 'ns ha menjat lo pá, y se 'ns ha d'allonses al morral.

L'hipocresia es la moneda falsa en la vida de relació del esprit.

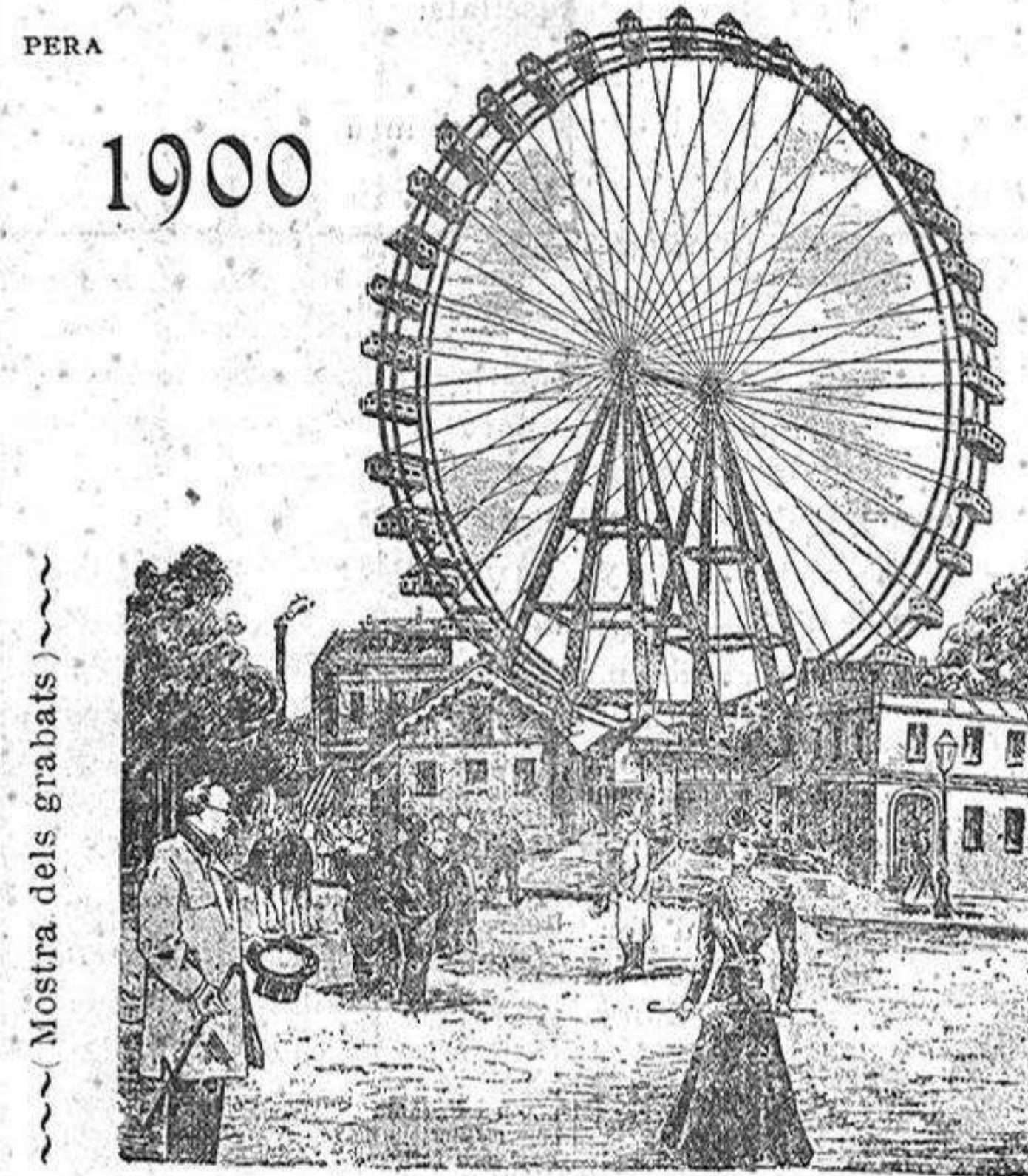
Un Camalluhent.

per la copia
ROGER DE LLURIA.

Almanach DE Lo Mestre Titas

PERA

1900

Mostra dels grabats

Quedan poch exemplars d'aquest preciosíssim Almanach. — De venda en casa de nostres corresponsals y en los kioscos de la Rambla. — A pesar de constar de 160 planas en quart ab unas bonicas cobertas á dos tintas, ab profussió de grabats y un text escullidíssim, costa solament

!! 2 ralets !!

ALS MALALTS... QUE TENEN MAL DE CAP

Avuy que tant pululan las malalties, y la vida humana s' escursa en proporcions tant alarmants, mereix llegirse el següent método de vida, enterament nou, y segons afirmació de son autor don Veremón Espatlalluhentá, *higiénich* per sos quatre costats. No seré jó (ho confesso) dels que 'l segueixin, pró no obstant y aixó no puch menos de donar á la publicitat lo que fins avuy havia quedat ocult, convensut de que faig així un important servey als malaltissos.

Vetaquí lo importantíssim método de que usa Don Veremón.

S'aixeca á las tres del dematí, al moment se tira de cap al lit... de la agonía, y ab un pandero als peus y una dotzena de cadiras... de montar á las espatllas, comensa á ballar un kan-kan en la galería... de personatjes carlistas; una jove molt guapa, ab una rosa d'hivern als peus y un bech d'anech al dit xich, li llegeix á las 3 y mitja, la *Gaceta de Madrid* del 20 d'octubre de 1844, hasta que cansat d'escollar bolas... de neu, cau dormit dins del pandero, y arrastrantlo la jove pel nas d'en... Sánchez Toca, el porta al lit de mort. Allá, dormit com un beneyt... a sou vos hasta las deu en *punto y sereno*, llegeix sos 3 diaris favoritos embolicats en forma de paperina, y conteniend respectivamente una cuina... económica de Amigos del País, quatre dotzenas de sebas al cap y 70 accions de Bolsa de Judas. S'aixeca á las 10 y cinch minuts, y ab una oliva sota del bras dret... mercantil y una portadora á la punta del dit xich de la esquerra... republicana, sen vá á esmersar sis costelladas de cocodrilo fósil adobadas ab salsa verda, azul, añil y violado; després se cala dos copas de cristall de ví generós, confeccionat ab polvos de matar ratas, chinches, pussas, escarbats y... compañía colonial societad en comandita. A las onze aquella jove ¿sab? ab *frac* y corbata vermella, y una pluma d'escriurer, al cap, toca ab el violi magich una pessa... de 10 centims. Quant la Campana... de Huesca toca las 12, ab els calçotets sobre las calsas y las sabatas sobre la taula, s'assenta á dinar, menjantse 2 formatjes d'Hollandia... capital La Haya, y 26 toros... en Barcelona, colocats respectivamente en un plat... del día, bacallá freigít y un altre de *lentejas*. Menjat ja, s'assenta en silló ab 25 sigrons dessota de *salva sea la parte*, y així concilia el somni dels justos ab la boca overta y las mans unidas á las munyecas que dihuen ¡papá! á 6 reales una. A las 3 y cinch segons, se grata ab la punta d'un Maüsser el nas d'un Notari, mentres la criada li enllustra las sabatas ab sucre candi y las aixuga ab un *Diari de la Marina*... de guerra de guerrillas. Se desperta y ab un ull tancat... los días festius y ballant al só que li tocan, surt de sas casillas... de bany cap á la Rambla, conduhit per un *perrito de agua*... de azahar, el qual á més arrastra á 6 tigres, 4 quinqués buyts y 15 resmas de paper de rosa, propi per senyoretas y velles sense cervell... de cabrit á 5 rals els 400 grams. Se menja després una sopa... dels pobres de solemnitat: la jove del violi toca las de Villadiego; anantsen després á dormir, no sense posarse avants sota 'ls llansols un cuerno de la lluna de mel... de la Alcarria, quatre gargantanas, el sombrero de la seva senyora, set camisas d'onze varas y 23 parells y sanas. S'adorm després, y ratxa més, ratxa menos, comensa l'endemá la mateixa vida... devota de Sant Francisco de Sales, bisbe de Ginebra, ciutat de Suiza.

Quina vida, Deu, quina vida! y quin talentás el de D. Veremón Espatlalluhentá! Y quins lectors, Deu meu, quins lectors que perden aquest temps tan preciós, llegint cosas com aquestas, tant insulsas y sens tó ni só...

Pardon, senyors.

EXTRACTE-GLOBO

Lo millor medi para
llimpiar metalls.

Se recomana d'
un modo especial
als Parrocos para
netejar y enlluhentir
los objectes del
Culto.

Diposit central en ESPANYA; Fontanella, 5.—BARCELONA.

Diposit á VICH. — { D. JOSEPH PALMEROLA,
carrer Argenters, Confiteria.

» á GIRONA. { DON PERE GELABERT,
Ciudadans, n.º 4, Colmado.

» á MATARO { D. JOSEPH MIRALPEIX,
Carretera d' Argenton, Drogueria.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.